

Kommitté 10: Organisation, kultur, idrott

**Motioner:
Kultur**

Centerpartiets partistämman 29 september - 1 oktober 2023

Centerpartiet

Innehållsförteckning

Yttrande Partistyrelsen.....	2
Att-satser från partistyrelsen	4
Förslag till beslut: Besvarad.....	5
Förslag till beslut: Avslag	6
Att-satser	7
10.1 Motion om mobil strålning.....	10
10.2 Rimligare ersättning för fornyfynd.....	12
10.3 Digitalisering för mer kultur	13
10.4 Idéburet Offentligt Partnerskap inom kulturområdet	14
10.5 Öka yrkesverksamma konstnärers möjlighet att försörja sig.....	16
10.6 Motion om att stoppa våldsspiralen	16
10.7 Centerpartiet för en stärkt folkbildning	19
10.8 Motion angående behovet av ett moderniserat filmavtal.....	20
10.9 Inför ett skatteavdrag för engagemang i ideella föreningar	21
10.10 Nytt kulturpolitiskt program	22
10.11 Motion om kulturskolan.....	23
10.12 Kulturskola för alla.....	24
10.13 Forn- och kulturlämningar - staten bör ta över betalansvaret för arkeologiska utgrävningar ...	25
10.14 Ekonomiskt stöd för att förebygga stillasittande ungdomar.	26
10.15 Barns rätt till sin röst	27

1 Yttrande Partistyrelsen

2 Kulturen behöver vara fri och tillgänglig för alla, oavsett var man bor, om man har någon
3 funktionsnedsättning eller vilken bakgrund och livssituation man har i övrigt. Den behöver också vara
4 tillgänglig både att ta del av och för eget skapande. Det vilar ett särskilt ansvar att skapa dessa
5 förutsättningar för barn och unga, bland annat genom att erbjuda kultur inom ramen för skolan och
6 visa vägar mot föreningslivet.

7 För att säkra den konstnärliga friheten behöver konsten skyddas från direkt påverkan när den betalas
8 av det offentliga, det som brukar kallas principen om armlängds avstånd. Det behövs också modeller
9 för offentlig och privat samverkan så att armlängds avstånd gäller även där. När stöd ges till olika
10 verksamheter bidrar det till förutsättningar för kulturutövande och konsumtion inom det området.
11 Även om styrningen genom bidragen inte handlar om innehållet så påverkas utbudet på detta sätt.
12 Därför är det viktigt att ofta ompröva stöd så att det kan bli en större variation av verksamheter som
13 får dessa förbättrade förutsättningar. Kulturen blir också friare om den står på fler ben. Offentlig
14 finansiering behövs i många fall och kan och bör ofta inte ersättas. Men samtidigt bör möjligheterna
15 till privat finansiering förbättras. Det rör bland annat frågor som att underlätta kultursponsring,
16 sänka dansbandsmomsen, införa avdragsrätt för företag vid förstahandsinköp av konst och andra
17 former av åtgärder som främjar privat finansiering.

18 Ett sätt att göra kulturen mer tillgänglig för alla är genom digitalisering. Möjligheten att både ta del
19 av kultur och själv skapa genom digital teknik måste tas tillvara. För det är tillgång till bredband i hela
20 landet centralt vilket ger goda förutsättningar för såväl privatpersoner, föreningar, offentliga
21 kulturinstitutioner och företag. En digitalisering av kulturarvet bidrar till att bevara det inför
22 framtiden och till att göra det tillgängligt för fler. Beredskapen kring det svenska kulturarvet behöver
23 förbättras och digitaliseringen ske i ett högre tempo för att bidra till att skydda vårt kulturarv mot
24 risker av olika slag.

25 Film tillhör de mest tillgängliga kulturformerna i Sverige. Biografer bidrar själva till en kulturell
26 upplevelse samt utgör en viktig del i en infrastruktur som sammantaget ger tillgång till ett brett
27 kulturliv i hela landet. När dåvarande regering 2015 sa upp filmavtalet, som under åren 1963-2016
28 finansierade filmpolitiken, och ersatte det med en statlig filmpolitik var vi kritiska. Bland annat för att
29 finansieringen skedde genom att momsens på biobesök höjdes, vilket trädde i kraft 2017. Vi har också
30 drivit på för se över hur man kan få en bättre parts- och branschsamverkan inom filmområdet sedan
31 filmavtalet sagts upp. Det är viktigt att det finns goda förutsättningar för att göra svensk film.
32 Produktion av film sker på fler sätt än tidigare. Detsamma gäller hur man tar del av film som nu sker
33 på fler plattformar som exempelvis via de många streamingtjänster som kommit. Det behövs nu en
34 ny filmutredning för att se över filmpolitiken i stort inklusive finansieringen av filmstödet, möjlighet
35 att upprätta ett nytt filmavtal samt frågan om ökat politiskt oberoende.

36 Alla barn och unga behöver få tillgång till kultur, idrott och civilsamhället i stort. Det får inte hindras
37 av om man exempelvis har långt avstånd till aktiviteterna, om man har någon funktionsnedsättning
38 eller om familjen har knappa ekonomiska resurser. Dessa verksamheter kan ha så stor betydelse för
39 många unga. De bidrar med hälsa, gemenskap och en bättre förståelse för hur samhället fungerar.
40 För vissa fungerar också dessa verksamheter som en fristad från skolans krav eller från mindre
41 gynnsamma hemförhållanden eller umgängeskretsar. Det behövs fler insatser för att ge alla barn och
42 unga dessa positiva, utvecklande och stärkande upplevelser som också kan skydda mot utanförskap
43 av olika slag.

44 Det är viktigt att alla får tillgång till ett brett kulturutbud i hela landet. Inte minst är det centralt att
45 alla barn får möta många olika kulturyttringar så att de kan finna sina egna uttryck. Det skapar också

46 en grogrund för bildning att bära med sig genom livet Det finns alltså fler skäl för att satsningen på
47 Skapande skola på sikt bör breddas till att gälla även gymnasieskolan. Dessutom ger det
48 professionella kulturskapare arbetstillfällen på skolor när de arbetar med barn och kultur. Skapande
49 skola stimulerar de ungas kreativitet och skapar möten med professionella kulturskapare

50 I de allra flesta kommuner finns kulturskolor som erbjuder utbildning inom olika ämnen även om
51 tyngdpunkten ofta ligger inom musiken. Kulturskolan är en kommunal verksamhet som kan erbjuda
52 en verksamhet som är utformad utifrån de lokala förutsättningarna. För oss som parti är det viktiga
53 att tillgängligheten blir god och att hänsyn tas till att alla barn inte har ekonomiskt resursstarka
54 föräldrar. Det är väldigt värdefullt att denna verksamhet finns och många barn och unga trivs och
55 utvecklas där. Det finns dock mycket mer att göra för att nå ut bredare så att fler kan få chansen att
56 ta del av verksamheten. Statligt stöd har bidragit till detta, men i grunden ligger ansvaret på
57 kommunerna. Staten har däremot en viktig uppgift när det gäller att utbilda lärare till kulturskolan.

58 Kontakter med andra och bildning är centrala för att kunna orientera sig, forma självständiga
59 uppfattningar och delta aktivt i samhället. Här spelar civilsamhällets alla delar en mycket viktig roll.
60 Ett exempel är folkbildningen där vi skapar rum för reflektion och gemensamt får djupare kunskap
61 om vår värld. Givetvis behöver man här liksom på andra områden säkerställa att offentligt stöd
62 används enligt det regelverk som finns. Folkbildningen kan också ge människor en chans till nystart.
63 En möjlighet att exempelvis gå en kurs på en folkhögskola kan ge ny kraft, inspiration och kunskap
64 som bidrar till att komma vidare i livet och där det också finns möjlighet att läsa in
65 gymnasiekompetens. Denna verksamhet fyller en viktig funktion i samhället och kan inte ersättas av
66 utbildningar som arrangeras av det offentliga eller utbildningsföretag eller av offentligt arrangerad
67 kultur. Det är viktigt att värna den fria bildningen. Den finns bara i demokratier eftersom den bygger
68 på att människor kan bilda sig fritt och inte utifrån statlig styrning.

69 När en idéburen organisation vill samarbeta med det offentliga för att göra samhällsinsatser uppstår
70 ibland svårigheter som beror på att det inte finns tydliga modeller, liksom modeller vid upphandling, att
71 använda. Det kan finnas oklarheter om det juridiska upplägget som gör att ett samarbete riskerar att
72 inte bli av. Därför vill vi utveckla modeller för ett sådant partnerskap mellan idéburna organisationer
73 och det offentliga, IOP. Då ges möjligheter för att fler samarbeten ska kunna komma till stånd. Ett
74 område där IOP kan användas är inom området kultur och hälsa. När en människa tar steget från
75 passivitet till aktivitet, från stillasittande till rörelse, från ensamhet till social gemenskap då händer
76 något positivt. Det egna skapandet kan ge identitet och mening och därmed medverka till bättre
77 hälsa. Kultur behöver vara en del i folkhälsoarbetet. Det gynnar främst den enskilda människan men
78 också samhället. Satsningar på kultur inom vård och omsorg bör uppmuntras och stödjas och
79 kunskapsstöd behöver tas fram om evidensbaserade metoder inom rehabilitering med kultur- och
80 naturupplevelser inom folkhälsoarbete, vård och omsorg.

81 Med en god infrastruktur för kulturlivet kan det blomstra i hela landet. En del av denna infrastruktur
82 som finns i alla kommuner är folkbiblioteken. De kan också fungera som mötesplatser för fler former
83 av kultur än böcker och läsning. Biblioteken behöver ge utrymme för lugn, tystnad och läsning men
84 där kan även rymmas sådant som exempelvis sagostunder för barn. Folkbildningen har också
85 verksamhet som har möjlighet att nå långt ut i bygderna och kan erbjuda bland annat
86 kulturaktiviteter. Inte minst för detta behövs allmänna samlingslokaler men också teknisk möjlighet
87 att kunna ta emot olika typer av kulturevenemang. Det offentliga måste, genom stat, regioner och
88 kommuner, medverka till att skapa bästa möjliga förutsättningar och rimliga villkor för allmänna
89 samlingslokaler med generösa utrymmen för bland annat kulturverksamhet.

90 Bevarandet av kulturminnen är ett givet uppdrag för vårt samhälle. Lagstiftningen på detta område
91 kan ibland medföra komplikationer vid exploatering av nya områden. Det är exploitören som
92 bekostar arbetet kring undersökningar av fornlämningar. Staten går bara in och bidrar i speciella fall.
93 Det händer att dessa kostnader blir så stora att tänkt ny bebyggelse inte blir av. Vi vill därför utreda
94 hur ett alternativt sätt att fördela kostnaderna kan se ut. Det kan också finnas anledning att
95 utvärdera kulturmiljölagsstiftningen avseende den inlösenersättning som en upphittare får om det är
96 under andra omständigheter än kring en fornlämning. Nu gäller att det bara är det föremål som
97 upphittas som man kan få ersättning för och inte ifall en arkeologisk utgrävning skulle visa att det
98 finns fler föremål på samma plats. Frågan är om dagens lagstiftning fungerar väl för att skydda
99 fornlämningar.

100 Civilsamhället är viktigt för såväl enskilda som kan få bidra till något ändamål man brinner för till de
101 som tar del av verksamheter som anordnas. Det bidrar också till gemenskap och föreningsvana vilket
102 är väldigt betydelsefullt också på samhällsnivå. För att ge civilsamhället bättre förutsättningar anser
103 vi exempelvis att det bör utredas hur avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer kan breddas.

104 Det behövs fler åtgärder för att förbättra villkoren för civilsamhället. Det finns behov av en
105 föreningsrättsutredning, med syfte att tydliggöra och stärka civilsamhällets särart och skapa rimliga
106 regelverk för verksamheterna. I den bör exempelvis frågan om att utvidga halva
107 prisbasbeloppsregeln som idag gäller för idrottsföreningar till att också omfatta övriga allmännyttiga
108 föreningar ingå. Ytterligare en fråga som bör utredas är om man skulle kunna införa en möjlighet för
109 ideella föreningar att jämna ut inkomster mellan olika beskattningsår, på ett liknande sätt som ett
110 upphovsmannakonto medger. Det kan underlätta för ideella föreningar som kan ha ojämna
111 inkomster beroende på om man vissa år kan få högre inkomster av exempelvis ett speciellt
112 arrangemang eller från något lotteri och vissa år kan få lägre inkomster, något som exempelvis skett
113 under coronapandemin. Detta skulle skapa en större trygghet för föreningar som då kan få en bättre
114 möjlighet att fortsätta bedriva verksamhet även under år med tillfälligt lägre inkomster. Det finns
115 även svårigheter inom civilsamhället att hitta personer som vill arbeta ideellt med verksamheter.
116 Fokus i vår politik ligger på att förbättra möjligheterna för själva organisationerna att bedriva
117 verksamhet och på så sätt också göra det mer attraktivt att bidra med ideella insatser. Det finns ett
118 värde i sig att arbeta tillsammans frivilligt för att vara med och arbeta för ett bättre samhälle.

119 Den fria kulturen och civilsamhället har ett stort värde för oss som enskilda individer men också för
120 samhället i allmänhet. De möjligheter till reflektion, gemenskap och agerande som dessa områden
121 rymmer kan också behövas extra mycket i mer osäkra tider. Det sker och kommer att behövas ett
122 kontinuerligt arbete för att utveckla vår politik inom dessa områden.

Att-satser från partistyrelsen

1. att Centerpartiet ska verka för en ny filmutredning för att se över filmpolitiken i stort inklusive finansieringen av filmstödet, möjlighet att upprätta ett nytt filmavtal samt frågan om ökat politiskt oberoende.
2. att Centerpartiet ska verka för en utvärdering av kulturmiljölagsstiftningen som berör den inlösenersättning som en upphittare får med syfte att ge större möjlighet att upphittaren av fornfynd får ersättning för hela fyndet.

Förslag till beslut: Besvarad

[10.2.1](#) att lagstiftningen ändras så att det ges större möjlighet att upphittaren av fornynd får ersättning för hela fyndet.

[10.3.1](#) att Centerpartiet ska verka för att kulturskolans utbud når fler barn från alla samhällsgrupper.

[10.3.2](#) att Centerpartiet ska verka för en ökad digitalisering inom kulturskolan.

[10.3.3](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda behov och möjligheter för att fler föreningar ska kunna digitalisera sina samlingslokaler.

[10.4.1](#) att Centerpartiet ska verka för att grundskolans kulturutbud når fler barn från alla samhällsgrupper.

[10.4.2](#) att Centerpartiet ska verka för att skapa riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap med syftet att möjliggöra samarbeten mellan ideella och professionella aktörer inom kulturområdet.

[10.4.3](#) att Centerpartiet ska verka för att skapa riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap för att utveckla koncepten kultur på recept och kulturunderstödd rehabilitering.

[10.5.1](#) att verka för en förändring i regelverket som gör det möjligt för företag att köpa in konst avdragsgillt.

[10.7.1](#) att centerpartiet arbetar för att stärka statsbidragen till folkbildningsrådet.

[10.7.2](#) att centerpartiet arbetar för att ge folkbildningsrådet ytterligare resurser att följa upp studieförbundens verksamheter och säkerställa att de lever upp till statsbidragens villkor.

[10.8.1](#) att Centerpartiet driver frågan om ett nytt filmavtal som bygger på principen om flerpartsmodellen.

[10.8.2](#) att Centerpartiet verkar för en minskning av antalet värderingskrav för att erhålla stöd, exempelvis användningen av Bechdeltest och krav på behandlade teman såsom jämställdhet.

[10.8.3](#) att Centerpartiet verkar bredare för att säkerställa en värdeneutral kulturpolitik som utgår från principen om armlängds avstånd.

[10.8.4](#) att Centerpartiet verkar för en breddning av antalet finansiärer inom filmsektorn samt kultursektorn i allmänhet.

[10.11.1](#) att Centerpartiet bör verka för att lägga fram detaljerade och tydliga förslag på hur kulturskolan ska kunna möjliggöra tillgängligheten och öka deltagandet för grupper med svårigheter att delta i verksamhet på ett inkluderande och rättvist sätt.

[10.12.2](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen tillför flera resurser och åtgärder för utveckling av kulturskolor.

[10.14.1](#) att centerpartiet verkar för att bredda och förstärka FAR så att även lite dyrare aktiviteter kan komma ifråga på ett rimligt sätt.

[10.14.2](#) att centerpartiet tar fram ett förbättrat förslag till system som ger ökade möjligheter för barn och unga att komma ut i aktiviteter som de själva får välja, typ ett friskvårdsbidrag för unga.

[10.14.3](#) att centerpartiet öppnar för att även andra arrangörer än ideella föreningar kan få stöd för att erbjuda bra aktiviteter för barn och unga.

[10.15.2](#) att Centerpartiet verkar för att kulturpengar viks för insatser kring barnkörsåtsningar.

124

Förslag till beslut: Avslag

[10.1.1](#) att pga. strålnings- och störningsrisken som mobilstrålning utgör, bör bibliotek tillerkännas sanktionsmöjlighet att med strålningsfrekvens stoppa strålningen.

[10.1.2](#) att sanktionsmöjligheterna ej ska vara tvingande för biblioteksinstans som ej känner sig behöva eller ha ekonomi för den merkostnad som det kan innebära.

[10.1.3](#) att sanktionsmöjligheter kan bestå av antingen i störningsfrekvens, att man byter ut fönster vilka hindrar mobilfrekvenser att ta sig igenom, eller annat för det ändamålet lämpligt.

[10.6.1](#) att Centerpartiet driver frågan enligt motionens huvudsyfte.

[10.6.2](#) att Centerpartiet antar benämningen NYCKELPERSONER som nämnts under punkt 1.

[10.6.3](#) att lokalt aktivitetsstöd eller motsvarande används för att se föreningens storlek.

[10.6.4](#) att Centerpartiet utreder vilka summor som kan anses vara lämpliga som skatteavdrag.

[10.6.5](#) att Centerpartiet driver opinion med sikte på en attitydförändring enligt punkterna 3, 4 och 5.

[10.9.1](#) att Centerpartiet verkar för ett införande av ett skatteavdrag för aktivt engagemang i ideella organisationer enligt motionärens intentioner.

[10.10.1](#) att Centerpartiet arbetar fram ett kulturpolitiskt program.

[10.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen inför gratis utbildningar i kulturskolor.

[10.13.1](#) att Centerpartiet arbetar för ett helt och hållet förstatligande av finansiering av arkeologiska utgrävningar på privat mark, genom exempelvis statliga anslag eller bidrag.

[10.15.1](#) att Centerpartiet verkar för att stärka barns rätt till sång i skola och förskola genom utbildning för lärare och förskollärare.

125

126

127 **Att-satser**

128 [10.1.1](#) att pga. strålnings- och störningsrisken som mobilstrålning utgör, bör bibliotek tillerkännas
129 sanktionsmöjlighet att med strålningsfrekvens stoppa strålningen.

130

131 [10.1.2](#) att sanktionsmöjligheterna ej ska vara tvingande för biblioteksinstans som ej känner sig
132 behöva eller ha ekonomi för den merkostnad som det kan innebära.

133

134 [10.1.3](#) att sanktionsmöjligheter kan bestå av antingen i störningsfrekvens, att man byter ut fönster
135 vilka hindrar mobilfrekvenser att ta sig igenom, eller annat för det ändamålet lämpligt.

136

137 [10.2.1](#) att lagstiftningen ändras så att det ges större möjlighet att upphittaren av fornynd får
138 ersättning för hela fyndet.

139

140 [10.3.1](#) att Centerpartiet ska verka för att kulturskolans utbud når fler barn från alla samhällsgrupper.

141

142 [10.3.2](#) att Centerpartiet ska verka för en ökad digitalisering inom kulturskolan.

143

144 [10.3.3](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda behov och möjligheter för att fler föreningar ska
145 kunna digitalisera sina samlingslokaler.

146

147 [10.4.1](#) att Centerpartiet ska verka för att grundskolans kulturutbud når fler barn från alla
148 samhällsgrupper.

149

150 [10.4.2](#) att Centerpartiet ska verka för att skapa riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap med
151 syftet att möjliggöra samarbeten mellan ideella och professionella aktörer inom kulturområdet.

152

153 [10.4.3](#) att Centerpartiet ska verka för att skapa riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap för att
154 utveckla koncepten kultur på recept och kulturunderstödd rehabilitering.

155

156 [10.5.1](#) att verka för en förändring i regelverket som gör det möjligt för företag att köpa in konst
157 avdragsgillt.

158

159 [10.6.1](#) att Centerpartiet driver frågan enligt motionens huvudsyfte.

160

161 [10.6.2](#) att Centerpartiet antar benämningen NYCKELPERSONER som nämnts under punkt 1.
162
163 [10.6.3](#) att lokalt aktivitetsstöd eller motsvarande används för att se föreningens storlek.
164
165 [10.6.4](#) att Centerpartiet utreder vilka summor som kan anses vara lämpliga som skatteavdrag.
166
167 [10.6.5](#) att Centerpartiet driver opinion med sikte på en attitydförändring enligt punkterna 3, 4 och 5.
168
169 [10.7.1](#) att centerpartiet arbetar för att stärka statsbidragen till folkbildningsrådet.
170
171 [10.7.2](#) att centerpartiet arbetar för att ge folkbildningsrådet ytterligare resurser att följa upp
172 studieförbundens verksamheter och säkerställa att de lever upp till statsbidragens villkor.
173
174 [10.8.1](#) att Centerpartiet driver frågan om ett nytt filmavtal som bygger på principen om
175 flerpartsmodellen.
176
177 [10.8.2](#) att Centerpartiet verkar för en minskning av antalet värderingskrav för att erhålla stöd,
178 exempelvis användningen av Bechdeltest och krav på behandlade teman såsom jämställdhet.
179
180 [10.8.3](#) att Centerpartiet verkar bredare för att säkerställa en värdeneutral kulturpolitik som utgår
181 från principen om armlängds avstånd.
182
183 [10.8.4](#) att Centerpartiet verkar för en breddning av antalet finansiärer inom filmsektorn samt
184 kultursektorn i allmänhet.
185
186 [10.9.1](#) att Centerpartiet verkar för ett införande av ett skatteavdrag för aktivt engagemang i ideella
187 organisationer enligt motionärens intentioner.
188
189 [10.10.1](#) att Centerpartiet arbetar fram ett kulturpolitiskt program.
190
191 [10.11.1](#) att Centerpartiet bör verka för att lägga fram detaljerade och tydliga förslag på hur
192 kulturskolan ska kunna möjliggöra tillgängligheten och öka deltagandet för grupper med svårigheter
193 att delta i verksamhet på ett inkluderande och rättvist sätt.
194

195 [10.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen inför gratis utbildningar i kulturskolor.
196

197 [10.12.2](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen tillför flera resurser och åtgärder för utveckling av
198 kulturskolor.
199

200 [10.13.1](#) att Centerpartiet arbetar för ett helt och hållet förstatligande av finansiering av arkeologiska
201 utgrävningar på privat mark, genom exempelvis statliga anslag eller bidrag.
202

203 [10.14.1](#) att centerpartiet verkar för att bredda och förstärka FAR så att även lite dyrare aktiviteter
204 kan komma ifråga på ett rimligt sätt.
205

206 [10.14.2](#) att centerpartiet tar fram ett förbättrat förslag till system som ger ökade möjligheter för barn
207 och unga att komma ut i aktiviteter som de själva får välja, typ ett friskvårdsbidrag för unga.
208

209 [10.14.3](#) att centerpartiet öppnar för att även andra arrangörer än ideella föreningar kan få stöd för
210 att erbjuda bra aktiviteter för barn och unga.
211

212 [10.15.1](#) att Centerpartiet verkar för att stärka barns rätt till sång i skola och förskola genom
213 utbildning för lärare och förskollärare.
214

215 [10.15.2](#) att Centerpartiet verkar för att kulturpengar viks för insatser kring barnkörsåtsningar.
216
217

218 [10.1 Motion om mobil strålning.](#)

219 **Motionskrivare:** Jonas Dahlgren

220 Knivsta kommunkrets C-krets, UPPSALA C-dist

221 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

222

223 **Brödtext**

224 Denna motion handlar om åtgärder kring **strålning från mobila telefoner**, vilka enligt viss forskning
225 kan utgöra riskkälla.

226 Bakgrund till ev. risker kring radiovågor och elektromagnetiska fält (EMF).

227 Den internationella strålskyddskommissionen för ickejoniserande strålning (ICNIRP) har analyserat de
228 vetenskapliga studier som har publicerats om EMF. Den gav 1998 ut riktlinjer för gränsvärden som är
229 baserade på den strålnivå (tröskelvärde) där radio- och mikrovågor ger skador i kroppen. De skador
230 man kan observera efter exponering för fält vid höga frekvenser har alltid kunnat knytas till någon
231 form av uppvärmningsfenomen. Vid lägre frekvenser kan påverkan istället förklaras av i kroppen
232 framkallade strömmar. Gränsvärdena är ca. 10 gånger lägre än tröskelvärdena för yrkesexponering
233 och 50 gånger lägre för allmänheten. De allra flesta länder runt om i världen följer dessa riktlinjer.
234 Det finns inget land där gränsvärden för radiofrekventa fält är baserade på andra former av
235 påverkan. ICNIRP har under åren också diskuterat om det finns biologiska effekter som inte kan
236 förklaras av uppvärmning eller direkt påverkan av den elektriska strömmen. Sådana rapporterats i
237 enskilda studier, men det finns ännu inga forskningsresultat som talar för att dessa skulle orsaka
238 några skadliga hälsoeffekter.

239 2002 utfärdade SSI (Statens strålskyddsinstitut) allmänna råd om allmänhetens begränsning av EMF-
240 exponering. Råden baseras på gränsvärden som EU rekommenderade 1999 och som i sin tur bygger
241 på ICNIRP's riktlinjer. EU's rekommendation har antagits oförändrade i 12 medlemsländer, medan
242 avvikelser förekommer i Belgien, Luxemburg och Italien. Skillnaderna gäller referensvärden för
243 basstationer.

244 En person som pratar i mobiltelefon utsätts för betydligt starkare radiosignaler från den egna
245 mobiltelefonen än från basstationerna. SSI har inrättat ett internationellt vetenskapligt råd för EMF
246 som ska bistå myndigheten vid analysen och bedömningen av nya forskningsrön. Rådet kommer att
247 diskutera försiktighetsprincipen under 2003. Dess arbete är viktigt, då riskbedömningar och
248 gränsvärden hela tiden måste anpassas till den kunskap som forskare kan få fram. SSI har också vid
249 flera tillfällen markerat behovet av att öka stödet för forskningen om hälsorisker med EMF. SSI verkar
250 för att öka kunskapen om elektromagnetiska fält i samhället och man planerar att genomföra en
251 informations- och utbildningssatsning om elektromagnetiska fält och då särskilt mobiltelefoni. De har
252 tagit kontakt med andra berörda myndigheter i frågan.

253 Kommentar till bakgrund.

254 Pga. radiovågor och de elektromagnetiska fälten, finns det risker kopplade till användning av mobil
255 strålning. Det finns alltså riskbedömning kring denna användning runt hela världen, där man i
256 dagsläget inte vet hur farlig den är eller vilka biverkningarna blir. SSI följer utvecklingen för att sedan
257 måtta kurs efter den. Själv tycker jag att SSI's hållning är hyggligt tam och ger nedan förslag på åtgärd
258 som berör strålningsrisken men även strålningsgraden.

259 Grad av störning.

260 Vi har väl alla störts av mobila ringsignaler som ringt i tid och otid. Det kan ha varit på mötet, i bilen
261 eller på biblioteket. Det må väl vara hänt att en telefon ringer någon enstaka gång ibland, kanske om
262 det har hänt något akut eller måhända för att man glömt stänga av den.

263 Fast nu börjar fenomenet bli så vanligt förekommande att man kan tala om störningsgrad. Det är
264 framförallt i tysta sammanhang som man uppmärksammar detta. Som ett exempel finns bibliotek; i
265 ett bibliotek sätter man sig för att få läsa eller för att skriva i lugn och ro. Man vill naturligtvis ogärna
266 störas av signaler. Fastän mobiltelefoner undanbedes på stora skyltar, tycker jag mig ändå märka
267 att mobilerna används. Bibliotekspersonal har antagligen gett upp kampen mot detta, för signalerna
268 får klinga utan åtgärd.

269 Som bibliotekskund kan man heller inte självt agera ordningspolis. Dels för att man inte har
270 befogenhet, dels för att man inte skulle få tid över för studier. Med anledning av detta föreslår jag att
271 bibliotek tillåts sända ut **störningsfrekvenser** som ointetgör mobila frekvenser att komma in eller
272 ut ur byggnaden. På så vis skulle man stävja ringandet. I sjukhusmiljö är mobiltelefoner bannlysta, på
273 flygplan likaså och det är mycket riktigt inga som ringer där. På samma sätt önskar jag att bibliotek
274 blev en zon fri från strålning.

275 Motivet bakom detta är både graden av störning samt den eventuella strålningsrisk som framkom
276 under inledande avsnitt. Motståndarna till förbudet på bibliotek kan tycka att man måste kunna få
277 ringa var man än är. Det kan vara så, men jag anser att om man är ute i ärende av att ringa kanske
278 man inte har mycket att göra på ett bibliotek. Då kan man lika gärna vara någon annanstans.
279 Bibliotek måste kunna vara en frizon.

280 Antiklimax.

281 Man kan eventuellt anse att det blir antiklimax att som vän av frihet propagera för förbud. Ok, det
282 kan vid första anblick te sig kontraproduktivt. Dock hävdar jag att man med den strålningsrisk som
283 föreligger bör kunna göra vissa sanktioner. Ser man det från andra horisonten kan förslaget ses som
284 en frihet att slippa strålning och störande i annars tyst läsesal.

285 Konkret.

286 Rent konkret innebär motionen en möjlighet, att komplettera bibliotekets ordningsregler med mobilt
287 förbud. I dagsläget görs bara försynta försök till restriktioner, där dess personal inte har mycken
288 befogenhet till åtgärd om det börjar bli alltför mycket signaler. Om biblioteksnämnd och
289 bibliotekschef anser att mobiltelefoni just i deras bibliotek är ett stort störningsmoment, ska alltså
290 möjlighet till preciserat sanktionssystem finnas. Finansieringen av frekvensstöraren sker av
291 biblioteket självt. Inte heller behöver biblioteken vara tvungna till just den metoden utan de ska ha
292 rätt till andra möjligheter (exempelvis finns glas som hindrar viss Mhz-radiovåg). Bibliotek är alltså
293 inte skyldiga att hålla helt tyst, men det bibliotek som så vill göra, ska möjlighet finnas.

294 Med anledning härom, föreslår jag partistämman:

295 [Att-sats](#)

296 [10.1.1](#) att pga. strålnings- och störningsrisken som mobilstrålning utgör, bör bibliotek tillerkännas
297 sanktionsmöjlighet att med strålningsfrekvens stoppa strålningen.

298 [10.1.2](#) att sanktionsmöjligheterna ej ska vara tvingande för biblioteksinstans som ej känner sig
299 behöva eller ha ekonomi för den merkostnad som det kan innebära.

300 [10.1.3](#) att sanktionsmöjligheter kan bestå av antingen i störningsfrekvens, att man byter ut fönster
301 vilka hindrar mobilfrekvenser att ta sig igenom, eller annat för det ändamålet lämpligt.

302 Yttrande Distrikt

303 Distriktsstyrelsen anser inte att det behövs några andra befogenheter för bibliotek än de som finns
304 på flygplan eller inom sjukhus.

305 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta

306 Att avslå motionen

307 Distriktsstämman beslutade

308 Att avslå motionen

309 10.2 Rimligare ersättning för fornynd

310 **Motionskrivare:** LARS Berg

311 SKARA C-krets, SKARABORG C-dist

312 Ange medmotionär/Motionärer

313

314 Brödtext

315 I ett antal uppmärksammade fall har upphittare till fornynd, oftast silverskatter, fått en alltför
316 begränsad ersättning. De har fått ersättning för de fynd som de har hittat i jorden och sedemera
317 lämnat till museet eller länsstyrelsen. De har sålunda gjort allting rätt, när de har uppmärksammat
318 fornyndet har de upphört med arbetet på platsen och meddelat länsstyrelse och arkeologer om
319 fyndet. När seden en utgrävning har gjorts så har övriga delar av fyndet inte räknats in i det som
320 upphittaren får ersättning för. Detta är något som har upprört arkeologer å fältet och lokala
321 myndigheter. men riksantikvarieämbetet hr drivit frågan rättsligt och vill att ersättning bra betalas ut
322 för det ursprungliga fyndet. En av arkeologerna, Majvor Östergren kommenterar ett fall där hon
323 hjälpte upphittaren med att överklaga men där domslutet i högsta instans blev ett avslag på
324 ersättning. Så här kommenterar hon domen i ett radioinslag

325 – Jag beklagar domen. Den får negativa följder inte bara för upphittaren, utan för kulturmiljövården
326 på längre sikt. Vem vill anmäla fornynd om man inte får någon rimlig ersättning? säger hon.

327 Centerpartiet bör verka för att lagstiftningen ändras så att det ges större möjlighet att upphittaren
328 får ersättning för hela fyndet.

329 Att-sats

330 10.2.1 att lagstiftningen ändras så att det ges större möjlighet att upphittaren av fornynd får
331 ersättning för hela fyndet.

332 Yttrande Distrikt

333 Enligt kulturmiljölagen är fornynd ett föremål från förhistoriska eller äldre tider som saknar ägare
334 när de påträffas. De kan hittas både i naturen, på odlade eller bebyggda marker och i sjöar och hav.

335 Dessa fynd är del av vår historia och viktig att ta vara på för att förstå vår forntid bättre och att fler
336 ska kunna ta del av fynden.

337 Det finns ett stort intresse av forntida föremål, både i Sverige och i andra länder och risken finns att
338 de säljs på svarta marknaden om ersättningen för fynden är för låg.

339 För att öka incitamentet att lämna in upphittade föremål behöver ersättningen vara relevant till
340 fyndets storlek och värde.

341 **Med ovanstående föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman besluta att:**

342 - **bifalla motionen.**

343 **Distriktsstämmans beslut**

344 **Beslutar att bifalla motionen**

345

346 [10.3 Digitalisering för mer kultur](#)

347 **Motionsskrivare:** Gudrun Pettersson

348 Laholms C-krets, HALLANDS C-distrikt

349 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

350

351 [Brödtext](#)

352 Kultur bidrar till människors utveckling och förståelse av sig själva, andra och samhället. Oavsett om
353 det handlar om att vara publik till en teaterföreställning eller det är en elev som vill lära sig spela ett
354 instrument bidrar kulturen till välbefinnande och förebygger ohälsa. Kulturen ska vara tillgänglig så
355 att alla kan ta del av den och även skapa själva. Politiker skapar förutsättningar och sakkunniga tar de
356 konstnärliga besluten inom principen en armlängds avstånd. Det är så ett fritt konstnärligt skapande
357 kan fortleva. Folkbildning måste innefatta allt från bevarandet av kulturmiljöer och kulturhistoria till
358 att få en öppenhet och ökad kunskap när det gäller nya kulturyttringar och nya sätt att ta del av
359 kulturen.

360 Digitaliseringen innebär att konserter och teaterföreställningar kan visas för publik på annan ort. De
361 nya digitala lösningarna medger interaktioner mellan både deltagare i publiken och mellan publik och
362 skådespelare eller musiker. Med den nya tekniken kan bygdegårdsföreningar erbjuda
363 kulturupplevelser i den lokala samlingslokalen. Detta skapar bättre förutsättningar att vårda de
364 viktiga lokaler som finns för uthyrning på landsbygden och utveckla sin verksamhet. Samtidigt skapas
365 ett bredare kulturutbud som når fler än de som bor i städerna. För barn som bor på landsbygden
366 med sämre bussförbindelser kan det vara svårt att delta i kulturskolans verksamhet. Med den nya
367 tekniken kan eleverna vara på sin skola och läraren på skolan i centralorten.

368 Tyvärr finns det ekonomiska hinder för såväl bygdegårdsföreningar och kulturnämnder som har en
369 begränsad budget. Motsättningen ligger i att aktiva inom föreningsliv och kulturområdet anser att
370 tekniken finns där, det är bara att koppla på, men företagen som har möjliggjort tekniken vill ha
371 betalt. Jämför med att någon inte vill betala bussbiljetten för att bussen körs ändå. Här behövs en
372 politisk diskussion om hur behovet ser ut och i slutänden någon form av stöd till föreningar och
373 kulturnämnder som vill utveckla sin verksamhet med hjälp av denna nya teknik. När tekniken är på
374 plats och kan användas öppnas dörrar för både ökad tillgänglighet och minskade kostnader.

375 [Att-sats](#)

376 [10.3.1](#) att Centerpartiet ska verka för att kulturskolans utbud når fler barn från alla
377 samhällsgrupper.

378 [10.3.2](#) att Centerpartiet ska verka för en ökad digitalisering inom kulturskolan.

379 [10.3.3](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda behov och möjligheter för att fler föreningar ska
380 kunna digitalisera sina samlingslokaler.

381 [Yttrande Distrikt](#)

382 Centerpartiet vill att alla ska ha möjlighet till ett rikt kulturliv oavsett var i landet man bor. Kulturen
383 finns till för alla, oavsett vart i landet man bor ska man därför ha möjlighet till att uppleva kultur. Att
384 ha tillgång till kultur stärker det psykiska välbefinnandet och är i längden en faktor för psykiskt
385 välmående.

386 Kulturrådet ger årligen ut en rapport om den svenska kulturskolan, den senaste rapporten
387 publicerades 27 oktober 2022 och rör siffror från 2021. Siffrorna för 2022 är ännu inte tillgängliga.

388 I Kulturrådets rapport Kulturskolan i siffror 2021 skriver Kulturrådet:

389 "Kommunal kultur-/musikskola finns i nästan samtliga, 286, av landets kommuner. Kommunerna
390 bedriver i regel verksamheten i egen regi. I den kommunala förvaltningen ligger kulturskolan främst
391 under två slags nämnder; Kultur och fritid och Barn och utbildning. Det är ungefär lika vanligt att
392 kulturskolan ligger i någon av dessa nämnder."

393 På ämnet digitalisering skriver kulturrådet följande:

394 " Kommunerna fick svara på hur stor del av den totala frivilliga kulturskoleverksamheten som genom-
395 fördes fysiskt på plats respektive digitalt (genom distans- och fjärrundervisning) under 2021. Totalt
396 sett genomfördes 80 procent av kulturskoleverksamheten fysiskt, på plats och 20 procent digitalt.
397 Det var vanligare med fysisk undervisning i 86 procent av kommunerna, 9 procent angav att det var
398 lika vanligt att bedriva fysisk som digital undervisning och i 5 procent av kommunerna dominerade
399 den digitala undervisningen"

400 2021 härjade Covid i vårt samhälle, men de erfarenheter som gjordes under denna period gällande
401 kulturskoleundervisning på distans borde tagits tillvara på. Motionären visar på hur möjligheter vi får
402 via dagens teknik krockar med företags möjligheter till ersättning. Motionären framhåller att det
403 behövs en politisk diskussion i frågan.

404 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att bifalla att-sats 1 och att i övrigt anse
405 motionen besvarad.

406 [10.4 Idéburet Offentligt Partnerskap inom kulturområdet](#)

407 **Motionskrivare:** Gudrun Pettersson

408 Laholms C-krets, HALLANDS C-distrikt

409 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

410

411 [Brödtext](#)

412 **Stärk kulturen för ökad social hållbarhet**

413 Kulturen med sin bredd och spets av ideella och professionella aktörer bidrar till människors
414 utveckling och förståelse av sig själva, andra och samhället. Politiker skapar förutsättningar och
415 sakkunniga tar de konstnärliga besluten inom principen en armlängds avstånd. Det är så ett fritt
416 konstnärligt skapande kan fortleva. Oavsett om det handlar om körsång och amatörteater eller
417 professionella kulturskapare, bidrar kulturen till välbefinnande och förebygger ohälsa. Folkbildning
418 måste innefatta allt från bevarandet av kulturmiljöer och kulturhistoria till att få en öppenhet och

419 ökad kunskap när det gäller nya kulturyttringar. Kulturen ska vara tillgänglig så att alla kan ta del av
420 den och även skapa själva.

421 **Civilsamhällets roll för en bättre folkhälsa genom kultur**

422 Idéburet Offentligt Partnerskap, IOP är ett samarbete med social inriktning mellan kommun eller
423 region och ideell verksamhet. Organisationer inom den idéburna sektorn ska kunna jobba med
424 entreprenörskap för kulturarbetare eller bedriva kulturverksamhet för att hjälpa människor som står
425 långt från arbetsmarknaden. Det kan också handla om att möta efterfrågan på kultur på recept och
426 kulturunderstödd rehabilitering. Inom föreningslivet skapar många sina nätverk och det leder ofta till
427 ett första jobb. Kultur är bra för hälsan oavsett vilken bakgrund en människa har. Ett IOP kan
428 tillgängliggöra kulturen genom föreningslivet för en bättre folkhälsa. Här behövs samordnade
429 riktlinjer för att ideella organisationer runt om i hela Sverige ska kunna skriva likvärdiga avtal med
430 respektive kommun eller region. I grundskolan behövs det bättre förutsättningar för att nyttja de
431 erbjudanden som finns så att barn från alla samhällsgrupper får fler möten med professionella
432 kulturarbetare. Det behöver finnas en långsiktighet i ekonomiska stöd så att skolor och
433 kulturarbetare kan känna sig trygga i sin planering. Mer samarbeten mellan professionella och ideella
434 skapar fler arbetstillfällen inom kulturområdet och ger bättre förutsättningar för kulturskapare att
435 försörja sig. Detta bidrar till att Sveriges konst- och kulturliv utvecklas.

436 **Att-sats**

437 [10.4.1](#) att Centerpartiet ska verka för att grundskolans kulturutbud når fler barn från alla
438 samhällsgrupper.

439 [10.4.2](#) att Centerpartiet ska verka för att skapa riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap med
440 syftet att möjliggöra samarbeten mellan ideella och professionella aktörer inom
441 kulturområdet.

442 [10.4.3](#) att Centerpartiet ska verka för att skapa riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap för att
443 utveckla koncepten kultur på recept och kulturunderstödd rehabilitering.

444 **Yttrande Distrikt**

445 Kulturrådet ger årligen ut en rapport om den svenska kulturskolan, den senaste rapporten
446 publicerades 27 oktober 2022 och rör siffror från 2021. Siffrorna för 2022 är ännu inte tillgängliga. I
447 rapporten kan man läsa följande:

448 "Av de svarande kommunerna ordnade 46 procent särskilda kurser till barn och unga med
449 funktionsnedsättning, 38 procent hade riktade kurser till barn och unga på landsbygden, 35 procent
450 till socioekonomiskt utsatta barn och 13 procent hade sådana kurser till nyinvandrade. Drygt 20
451 procent hade ingen riktad verksamhet. Drygt hälften av kommunerna erbjöd fördjupningskurser till
452 deltagare som vill bredda och fördjupa sina redan befintliga ämnes-kunskaper."

453 Kulturrådet skriver också: "Kulturrådet har låtit SCB samköra uppgifter från deltagarlistorna med
454 andra registeruppgifter. Analysen visar att 6–19-åringar med högutbildade föräldrar och/eller som
455 bor i områdestyper med goda eller mycket goda socioekonomiska förutsättningar är
456 överrepresenterade i kulturskolan. Barn och unga med utländsk bakgrund, som är födda utomlands
457 eller som är nyinvandrade är, liksom boende i områdestyper med socioekonomiska utmaningar,
458 underrepresenterade i kulturskolan. Resultaten av dessa analyser visar enbart på små förändringar
459 de studerade åren 2018–2021."

460 Att kultur är bra för psykiskt välmående och god hälsa känner vi alla till och att stärka dessa
461 möjligheter via Idéburet Offentligt Partnerskap gynnar folkhälsan och utbudet av kultur i Sverige.

462 Utifrån detta föreslår distriktsstämman partistämman att bifalla motionen.

463 10.5 Öka yrkesverksamma konstnärers möjlighet att försörja sig

464 **Motionskrivare:** Lena Språng

465 Varbergs C-krets, HALLANDS C-distrikt

466 Ange medmotionär/Motionärer

467 Emma Steinwall, Anu Majkvist

468 Brödtext

469 Yrkesverksamma konstnärer i Sverige har idag små möjligheter att försörja sig enbart på sitt yrke,
470 trots ibland mångårig utbildning. Konstnärernas riksförbund larmar om hur professionella konstnärer
471 ofta hamnar utanför systemet på grund av låg omsättning (Källa: kro.se/politiska-forslag/5).
472 Företagaren inom konstnärliga och kreativa näringar riskerar låg sjukersättning, a-kassa och pension.

473

474 För att underlätta för konstnärer att sälja sina verk vill vi se över regelverket och göra det möjligt för
475 företag att köpa konst avdragsgillt. Denna möjlighet finns inte idag. Konsten är icke avdragsgillt då
476 den inte bedöms att tappa värde över tid. Ett införande av rätt till avdrag skulle vara ett incitament
477 för företagen att investera i kulturella och kreativa näringar.

478

479 Vi anser att det går att förändra regelverket och hitta ett ramverk där vi möjliggör avdragsgill
480 försäljning. En sådan förändring skulle vara positivt för företagare som vill erbjuda en attraktiv och
481 stimulerande arbetsmiljö. Den skulle också tillföra värde för arbetstagare - numera finns gott om
482 belegg för att kulturen i vardagen gynnar folkhälsan. Men framför allt skulle den stimulera företag att
483 investera i konst och på så sätt stötta konstnärers möjligheter till försörjning och fortsatt verksamhet.
484 Företagen ges också möjlighet att visa sitt engagemang för konsten och bidra till att bygga upp sitt
485 kulturella kapital.

486 Att-sats

487 10.5.1 att verka för en förändring i regelverket som gör det möjligt för företag att köpa in konst
488 avdragsgillt.

489 Yttrande Distrikt

490 Motionärerna tar upp konstnärers möjligheter att försörja sig och arbetsgivares möjlighet att ge en
491 stimulerande arbetsmiljö samt arbetstagares möjlighet att få tillgång till konst i vardagen. Dessa
492 möjligheter påverkar förutsättningarna för välmående och folkhälsan positivt för såväl konstutövare
493 som arbetstagare. Samtidigt som de ger ett incitament till företag att satsa på kulturen.

494 Distriktsstyrelsen föreslår stämman

495 att bifalla motionen

496 Distriktsstämman motsätter sig distriktsstyrelsens yttrande och uppmanar partistämman att avslå
497 motionen.

498 10.6 Motion om att stoppa våldsspiralen

499 **Motionskrivare:** Ingemar Johansson, Falkenberg, Halland

500 HALLANDS C-distrikt

501 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

502 Emma Widell, Falkenberg, Halland

503 [Brödtext](#)

504 Vi har under de senaste tio åren haft en våldsutveckling i det svenska samhället. Grunden till oron
505 ligger i narkotikaproblemet som skapar missbrukare med stora behov av olika droger. Detta behov
506 mättas av olika grupperingar i försäljningens olika led. Högst upp i denna hierarki finns personer som
507 verkligen tjänar ofantligt med pengar. Både rekryteringen av missbrukare och unga våldsutövare är
508 framgångsrik. De styr den s k undre världen. Detta hotar hela vårt fina samhälle i alla nivåer.

509 Som motvikt mot detta finns det civila samhället mest representerade av ideella organisationer och
510 föreningar. Idrottsrörelsen har en stor del av verksamheten men det finns andra intresseföreningar i
511 form av motorsport och kulturföreningar plus många andra grupper. De väcker i sin tur intressen hos
512 barn och vuxna. Denna verksamhet blir en form av motgift.

513 Gemensamt för dessa föreningar är svårigheterna att rekrytera ansvariga ledare ända från
514 ordförande, kassör, sponsorjägare till ungdomstränare och lagledare. En anledning är att vardagslivet
515 ställer höga krav på den enskilde i sitt arbete. Upptill detta har vi skapat ett behov av prylar upptill
516 utbudet av media och datorspel. Det är inte förknippat med status att ta stort ansvar i det civila
517 samhället.

518 Hur kan politiken förändra utvecklingen framöver? Motionen lämnar här några inriktningsförslag att
519 vidareutveckla.

520 1. Varje förening utser NYCKELPERSONER. Dessa finns ett antal eldsjälar är tränare och
521 verksamhetsledare. Tillika har man hand om de fysiska nycklarna till olika lokaler och förråd. Genom
522 att ge Nyckelpersonerna ekonomiska fördelar ger samhället en signal om hur mycket de betyder. En
523 väg kan vara att hen får ett typ grundavdrag benämnt NYCKELAVDRAG. Avdraget kan t e x variera
524 mellan 20 000 upptill 200 000 kr. Summan är beroende på hur mycket tid man lägger och hur stor
525 verksamhet föreningen redovisar till idrottsförbund eller motsvarande. Hen har med denna lösning
526 möjlighet att arbeta deltid.

527 2. Antalet nyckelpersoner som en förening kan utse grundas på det lokala aktivitetsstödet.
528 Föreningar kan ha flera nyckelpersoner.

529 3. Statusen på det ideella arbetet måste höjas. När personer upprättar ett CV idag och uppger sitt
530 civila engagemang uppfattas ofta detta som en nackdel eller rentav hinder vid jobbsökande. I
531 verkligheten har den ideella ledaren ett större kontaktnät och en utökad förmåga att möta olika
532 personer i olika situationer och borde istället bli en tillgång.

533 4. Det är sällan som elitlagen är har störst ungdomsverksamhet. Här finns ungdomsföreningar som
534 spottar ut talanger som efter vidareutbildningar är klara för en elitverksamhet och därmed blir en
535 förebild för andra ungdomar. Ungdomsföreningen har ofta problem med ekonomin och har svårare
536 att få sponsorer till skillnad från elitlagen. Samtidigt är det naturligt och friskt att talanger söker sig
537 vidare för att utvecklas.

538 5. I denna kamp om pengar borde det finnas ett avtal mellan elitklubbar och ungdomsföreningar.
539 Sådana exempel finns idag på olika håll men det är svårt att skapa regler den politiska vägen. Det är
540 en sak för varje sports riksorganisationer.

541 [Att-sats](#)

542 [10.6.1](#) att Centerpartiet driver frågan enligt motionens huvudsyfte.

543 [10.6.2](#) att Centerpartiet antar benämningen NYCKELPERSONER som nämnts under punkt 1.

544 [10.6.3](#) att lokalt aktivitetsstöd eller motsvarande används för att se föreningens storlek.

545 [10.6.4](#) att Centerpartiet utreder vilka summor som kan anses vara lämpliga som skatteavdrag.

546 [10.6.5](#) att Centerpartiet driver opinion med sikte på en attitydförändring enligt punkterna 3, 4 och
547 5.

548 [Yttrande Distrikt](#)

549 Distriktsstyrelsens yttrande:

550 Motionären lyfter vikten av föreningslivet som motpol till användandet av droger. Vi vet att
551 ungdomar som idag engagerar sig i föreningslivet med större sannolikhet håller sig borta från
552 kriminell verksamhet. Det krävs en hel del ideella krafter för att hålla igång föreningslivet. Känslan är
553 att viljan att engagerar sig minskar i samhället, men faktum är att det ideella arbetet som läggs ner i
554 Sverige idag inte skiljer sig markant från hur det såg ut tidigare. År 1992 engagerade sig 48% av
555 befolkning i ideellt arbete och år 2019 var det 51% av befolkningen (16-84 år). Antalet ideella timmar
556 som läggs ner per månad i genomsnitt var 1992 13 timmar och 2019 18 timmar.

557 Det kan ändå vara intressant att titta vidare på idén om skatteavdrag. På så sätt kan intresset för att
558 engagera sig höjas och fler vilja ta uppdrag i föreningslivet. Vi vet att ju fler som engagerar sig, ju mer
559 gagnar det den demokratiska utvecklingen i samhället.

560 Idrottsutövare med inkomster från idrottsverksamhet kan idag få avdrag för utgifter i samband med
561 idrottsutövningen. Avdrag kan medges för kostnader som är nödvändiga i verksamheten, resor och
562 ökade levnadskostnader, idrottsredskap och specialutrustning.

563 Liknande rätt till avdrag borde finnas för människor som engagerar sig i föreningslivet. Vilka avdrag
564 som ska medges för föreningsaktiva får givetvis anpassas efter dess förutsättningar.

565 Distriktsstyrelsen föreslår stämman

566 Att att-sats 1 ska anses besvarad

567 Att avslå att-sats 2, 3, 4 och 5.

568 Att bifalla en ny att-sats:

569 att människor som engagerar sig i föreningslivet får rätt till avdrag för utgifter i samband med
570 föreningsengagemang.

571 Beslutsgången på distriktets årsstämma:

572 Ingemar Johansson förklarar bakgrunden till sin motion och att han önskar dra tillbaka den då han
573 anser att distriktsstyrelsens förslag till beslut inte täcker innehållet i motionen.

574 Från Distriktsstyrelsen redogörs för hur man resonerat kring motionen och hur de landat i sitt förslag
575 till beslut.

576 Stämman respekterar Ingemars beslut om att dra tillbaka motionen, det meddelas att även den
577 andra motionären Emma Widell ställer sig bakom önskan att dra tillbaka motionen.

578 Motionen går vidare till partistämman utan distriktets yttrande.

579 [10.7 Centerpartiet för en stärkt folkbildning](#)

580 **Motionskrivare:** Martin Joelsson

581 VÄSTERVIK C-krets, Kalmar län C-dist

582 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

583

584 [Brödtext](#)

585 **Bakgrund:** Folkbildning och kultur har länge upprätthållits och utvecklats av våra studieförbund.
586 Därmed har en stärkt demokrati, integration och en levande landsbygd kunnat gro och förädlats.
587 Bara under 2022 involverades trehundra tusen deltagare i studiecirkel och ca fyra och en halv miljon
588 besökare till olika kulturprogram enligt folkbildningsrådet (2023). För att kunna finansiera och
589 utveckla denna typ av folkbildning har folkbildningsrådet erhållit statsbidrag på ca fyra miljoner
590 kronor årligen. Dessa fördelas senare ut till folkhögskolor och studieförbund mot kontroll och
591 uppföljning av folkbildningsrådet.

592 **Motivering:** Nyligen aviserade nuvarande m-ledda regering att statsbidragen till folkbildningsrådet
593 kommer att minska. Samtidigt finns det fortfarande brister i hur studieförbunden ibland använder
594 pengarna. Centerpartiet som folkrörelseparti bör därför arbeta för att bidragen till folkbildning
595 upprätthålls på en nivå som på bästa sätt säkerställer kvalitet och samtidigt som pengarna används på
596 ett korrekt sätt. Mot denna bakgrund yrkar jag på följande:

597 [Att-sats](#)

598 [10.7.1](#) att centerpartiet arbetar för att stärka statsbidragen till folkbildningsrådet.

599 [10.7.2](#) att centerpartiet arbetar för att ge folkbildningsrådet ytterligare resurser att följa upp
600 studieförbundens verksamheter och säkerställa att de lever upp till statsbidragens villkor.

601 [Yttrande Distrikt](#)

602 Motionen tar upp synen och stödet till folkbildningen. Idag är folkbildningen under hot! Krafter som
603 Sverigedemokraterna ifrågasätter folkbildning och i Tidöavtalet framgår det att översyn av
604 folkbildningsverksamheten ska göras i syfte att reformera densamma.

605 Centerpartiet har varit en garant för folkbildningen och det livslånga lärandet. Partiet startade för
606 rättvisa villkor på landsbygden och barns rätt till folkskola även på landet var en av de bärande
607 frågorna i det arbetet. Centerpartiet har också grundat Studieförbundet Vuxenskolan tillsammans
608 med LRF och Liberalerna. Folkhögskolorna har på flera ställen i landet haft sin grund i att utbilda
609 landsbygdens folk där utbildningsmöjligheter helt saknades.

610 Folkbildningen har en lika viktig roll idag och möter människor i livets olika åldrar, bakgrund och
611 studievana. I allt från allmän grundskola till specifika utbildningar inom kultur, hälsa och
612 yrkesutbildning erbjuder folkbildningen en pedagogik som är unik.

613 Centerpartiet i Kalmar län rekommenderar partistämman besluta: Att anse att-sats 1 och 2
614 besvarade

615 Att Centerpartiet tar en tydligare roll för folkbildningen för att stärka utbildningsformen och att
616 därmed fortsätta stärka stödet till folkbildningsrådet.

617 Att folkbildningsrådet fortsätter sitt arbete för att följa upp verksamhet så att det följer
618 statsbidragens villkor

619 [10.8 Motion angående behovet av ett moderniserat filmavtal](#)

620 **Motionskrivare:** Maya Kastlander

621 VÄRMDÖ C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

622 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

623 Jonas Naddebo (Stockholms stad)

624 [Brödtext](#)

625 I maj 2015 tog regeringen och dåvarande kulturminister Alice Bah Kuhnke (MP) beslut om att säga
626 upp 2013 års filmavtal för att bereda väg för en ny statlig filmpolitik, ett beslut som innebar ett steg
627 från den traditionella flerpartsmodellen till ett statligt helhetsansvar för den nationella filmpolitiken.
628 Detta innebär även att Filminstitutets verksamhet helt och hållet finansieras genom statliga medel.

629

630 Den tidigare modellen, utarbetad av kulturpersonligheten Harry Schein, hade sedan 1963 tjänat som
631 en differentierad modell där olika aktörer och konstnärliga experter skulle definiera konstnärlig
632 kvalitet på ett institut med en självständig stiftelse. Detta institut blev svenska Filminstitutet, och
633 liknar i mångt och mycket den engelska Royal Academy of Arts-modellen med skillnaden att staten i
634 Scheins tolkning skulle erhålla rätten att utse hälften av styrelsemedlemmarna samt ordföranden.
635 Filmavtalet gav ett lyft åt svensk filmindustri, något som skönjdes genom framgångar på
636 prestigefyllda festivaler och en experimentell svensk filmvåg på 60-talet. Avtalsformen fungerade väl
637 då den var dynamisk och anpassningsbar till förändringar i det kulturella landskapet, nya aktörer och
638 framförallt nya former av filmkonsumtion, exempelvis färgtelevisionens intåg och det ökade
639 kanalutbudet.

640

641 Bah Kuhnke formulerade i regeringens proposition (2015/16:132) invändningar mot filmavtalet och
642 ville istället att staten skulle ta ett helhetsgrepp, finansieringsmässigt som målbildsmässigt om vilka
643 kulturpolitiska mål svensk film skall jobba mot, bland annat jämställdhet och främjande av
644 yttrandefrihet.

645

646 Åsikterna delar sig när det gäller vem det är som har rätt att kvalitetstämpla en film och hur en
647 kvalitetsfilm blir till, men det är uppenbart att ekonomiskt gångbara och högkvalitativa filmer
648 produceras med konstnärlig frihet och inte indirekt tvång från staten/kulturrådet i form av behöva
649 ticka boxar i bidragsansökan.

650

651 Centerpartiet har en viktig roll att agera liberal vakthund, i migrationsfrågorna likt i kulturpolitiken. I
652 tider med allt mer omfattande politiska tendenser till styrning av kulturen och dess former från både
653 höger och vänsterhåll måste vi våga formulera alternativ och arbeta aktivt på alla samhällets nivåer
654 för att säkerställa den konstnärliga och kulturella friheten.

655

656 Det är hög tid för ett moderniserat och effektivt filmavtal för att förbättra svensk film och locka fler
657 att välja Sverige som inspelningsland.

658

659 Med anledning av detta yrkar vi:

660 [Att-sats](#)

661 [10.8.1](#) att Centerpartiet driver frågan om ett nytt filmavtal som bygger på principen om
662 flerpartsmodellen.

663 [10.8.2](#) att Centerpartiet verkar för en minskning av antalet värderingskrav för att erhålla stöd,
664 exempelvis användningen av Bechdeltest och krav på behandlade teman såsom jämställdhet.

665 [10.8.3](#) att Centerpartiet verkar bredare för att säkerställa en värdeneutral kulturpolitik som utgår
666 från principen om armlängds avstånd.

667 [10.8.4](#) att Centerpartiet verkar för en breddning av antalet finansiärer inom filmsektorn samt
668 kultursektorn i allmänhet.

~~669~~ [Yttrande Distrikt](#)

671

672 –

673 Motionärerna lyfter frågan om en fri kultur och ett nytt filmavtal som åter igen bygger på principen
674 om flerpartsmodellen.

675 Samtalet om den kulturpolitiska styrningens påverkan på den konstnärliga friheten har pågått sedan
676 Myndigheten för kulturanalys 2021 presenterade rapporten *Så fri är konsten* som konstaterar att det
677 offentliga idag indirekt och ibland direkt på olika sätt styr konstens innehåll. Inte minst lyfte
678 rapporten fram att flertalet kulturutövare justerat innehållet för att öka chanserna att leva upp till de
679 kriterier som premieras för att erhålla bidrag.

680 Det är av vikt att politiken och de värderingar som för mandatperioden delas av regeringspartierna
681 styr innehållet i kulturen. Principen om armlängds avstånd behöver stärkas för att säkerställa en fri
682 kultur som kan samspela med samhällsdebatten.

683 Vad gäller en ny modell för filmavtal så har hela samhället att vinna på att Sverige stärker sin roll som
684 inspelningsland. Det skapar såväl arbetstillfällen som en ökad kännedom och nyfikenhet på vårt land.
685 Det kan i sin tur leda till en ökad turism och tillgängliggör attraktiva och intressanta platser i hela
686 landet.

687

688 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att bifalla motionen

689 [10.9 Inför ett skatteavdrag för engagemang i ideella föreningar](#)

690 **Motionskrivare:** Mattias Andersson

691 VÄXJÖ C-krets, KRONOBERG C-dist

692 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

693

694 Brödtext

695 Engagemanget i det svenska föreningslivet är ett oerhört viktigt fundament för social interaktion,
696 samverkan och integration. Ett utmärkande drag för det svenska föreningslivet är att dess
697 verksamheter i stor utsträckning bygger på ideella insatser och medlemsinflytande. Även om det
698 absolut största värdet är av social karaktär så uppskattas värdet av det ideella arbetet till över 130
699 miljarder årligen vilket motsvarar ca 3 procent av BNP. Nästan varannan svensk ägnar sig regelbundet
700 åt något slags ideellt arbete, eller frivillig arbete. År 2014 arbetade 3 750 000 personer 676 miljoner
701 timmar ideellt i Sverige. Till det ideella arbetet räknas allt det arbete som utförs obetalt och inom
702 ramen för en ideell organisation inom det civila samhället. Det kan till exempel handla om att vara
703 förtroendevald i en intressepolitisk organisation, att vara fotbollstränare i en idrottsförening eller att
704 leda studiecirkel i en kulturförening. Siffrorna presenterades i en utredning från 2014 mellan Ersta
705 Sköndal Bräcke högskola och SCB

706 Sedan 2014 finns det tendenser och signaler om att det blir allt svårare för föreningar och ideella
707 organisationer att hitta personer villiga att aktivt engagera sig ideellt. Föreningslivet är på väg att
708 polariseras mellan de som alltid ställer upp och de som aldrig ställer upp, vilket försvårar att få
709 cirkulation på antalet aktiva ideellt arbetande. Det finns signaler på att de aktiva ideella krafterna
710 behöver lägga fler timmar på färre personer, vilket leder till orimligt hög arbetsbelastning för de som
711 alltid ställer upp. Denna höga arbetsbelastning riskerar att få engagerade personer att sluta med sitt
712 ideella arbete då det blir en alltför stor tidsbelastning som inte ger någon finansiell ersättning och
713 kompensation för nedlagd tid.

714 Då ideella insatser skapar ett så stort ekonomiskt värde för landet bör landet ge en uppmuntran
715 tillbaka till varje enskild person som engagerar sig i ideellt arbete.

716 Motionären föreslår därför att Centerpartiet arbetar för att införa ett schablonmässigt skatteavdrag
717 för engagemang i ideella föreningar. Skatteavdraget bör utgå från principen - Ju fler antal ideellt
718 arbetade timmar desto högre skatteavdrag vid inkomstdeklaration.

719 Att-sats

720 [10.9.1](#) att Centerpartiet verkar för ett införande av ett skatteavdrag för aktivt engagemang i ideella
721 organisationer enligt motionärens intentioner.

722 Yttrande Distrikt

723 Intentionerna i motionen är lovvärda. Civilsamhället är en viktig grund i en demokrati.

724 Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning att ideella insatser ger ett stort värde till landet och
725 bör uppmuntras och att civilsamhället bör stärkas.

726 Förslaget att införa skatteavdrag för ideellt arbete bedöms svårkontrollerat. Gränsdragningen blir
727 utmanande, skulle exempelvis arbetad tid i alla föreningar vara ok att begära avdrag för? Risken för
728 avdragsfusk är stor. Någon skulle troligen behöva rapportera eller intyga arbetad tid och att lägga
729 redovisningsbörd på de ideella föreningarna är inte rimligt. Det ska vara enklare att vara
730 föreningsaktiv, inte svårare.

731 Motionen föreslås därför avslås.

732

733 [10.10 Nytt kulturpolitiskt program](#)

734 **Motionskrivare:** Kevin Ny

735 Ronneby C-krets, BLEKINGE C-dist

736 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

737 Kennet Henningsson

738 [Brödtext](#)

739 Kulturen berättar om historien, avbildar nutiden och blickar mot framtiden. Museum, kulturarv,
740 arkiv, bibliotek och mycket annat berättar om historien. Teatern, musiken, konsten och mycket annat
741 berättar och avbildar samhället i nutid. Filmskapandet, litteraturen, spelutvecklingen och andra delar
742 spånar in i framtiden. Självklart går alla kulturformer in i varandra och den ena kulturformen tittar på
743 dåtid, nutid som framtid... Kulturen skapar ofta det vi inte tänkt på, provocerar oss, inspirerar oss,
744 påverkar oss och får oss att känna. Ibland känns det bra och ibland inte alls bra. Ibland skapas något
745 vackert en annan gång något vulgärt för att en tredje gång skapa en nyfikenhet. Kulturen är själen i
746 varje land.

747 De senaste åren har kulturen utretts på olika sätt i det nationella perspektivet. Dels med utredning
748 om armlängds avstånd, dels genom den pågående utredningen om kultursamverkansmodellen och
749 dels återstart för kulturen. Det har även utretts och diskuterats mycket om kulturskolan. En annan
750 mycket relevant diskussion är kulturens roll för demokratin.

751 Det har helt enkelt skett mycket inom kulturen de senaste åren och det har skett mycket sedan
752 Centerpartiet gjorde en ordentlig genomlysning av sin inställning till kulturpolitiken.

753 Vår förhoppning är att Centerpartiet arbetar fram ett tydligt kulturpolitiskt program som tar tydlig
754 ställning och vägleder alla kulturpolitiker inom Centerpartiet.

755 [Att-sats](#)

756 [10.10.1](#) att Centerpartiet arbetar fram ett kulturpolitiskt program.

757 [Yttrande Distrikt](#)

758 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att bifalla motionen.

759 [10.11 Motion om kulturskolan](#)

760 **Motionskrivare:** David Tremblay

761 GÖTEBORGS C-krets, GÖTEBORGS C-dist

762 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

763

764 [Brödtext](#)

765 En mer tillgänglig kulturskola Rätten och möjligheten att kunna ta del av kultur i Sverige har länge
766 beskrivits som någonting självklart i Centerpartiets program, där det tydligt framgår att alla i Sverige
767 ska kunna ta del av olika kulturella evenemang vart än i landet de bor. Vad avser rätten och
768 möjligheten för barn och unga att ta del av kulturskolans ämnen framgår att det är extra viktigt för
769 dessa åldersgrupper att kunna tillgängliggöras dessa möjligheter, men tyvärr råder idag en rad svåra
770 klyftor inom och gentemot kulturskolan som begränsar både möjlighet och tillgänglighet för många
771 barn och unga. I Kulturrådets senaste rapport om kulturskolornas verksamhet i Sverige från 2021 har
772 Kulturrådet kunnat fastslå att det idag bedrivs kulturskoleverksamhet i 286 av landets 290
773 kommuner, att enbart ungefär 10% av barn och unga mellan 6-19 år studerar något av kulturskolans
774 ämnen, samt också tydliga brister vad gäller mångfald av både kön, ålder och socioekonomisk

775 bakgrund. En övervägande majoritet av de elever som studerar på något av Kulturskolans kurser har
776 visat sig tillfalla en kategori med beteckning ”barn med förälder eller föräldrar med eftergymnasial
777 utbildning”. Barn med invandrarbakgrund, utlandsfödda och/eller nyligen tillkomna i Sverige har
778 därigenom visat sig tillhöra en form av underkategori vad gäller deltagare i kulturskolan, med
779 koppling till ofta låga medtagna kapital från ursprungsländer och svårigheter att integrera sig i det
780 svenska samhället. En annan grupp med begränsad tillgänglighet inom kulturskolan är personer med
781 funktionsvariationer. Bara de senaste åren har både kritik och förslag på lösningar kommit från bl a.
782 föräldrar och Myndigheten för delaktighet, och idag erbjuder flera (men inte alla) kulturskolor
783 möjliga alternativ för unga med funktionsvariationer att ta del av anpassade kurser. Här är det
784 kanske uteslutande främst själva kulturskolorna som bär det största ansvaret för att deltagare med
785 särskilda behov får det stöd de behöver, men fortfarande, och främst efter att regeringen valt att
786 halvera stödet till kulturskoleverksamhet, är det i enormt stort behov att politiker både i och utanför
787 Centern kommer med tydligare och mer detaljerade riktlinjer och förslag på hur kulturskolan ska
788 kunna möjliggöra för ökad tillgänglighet och deltagande. Det allmänt låga deltagandet inom
789 kulturskolan är ett problem med breda behov som kräver att både enskilda verksamheter,
790 kommuner och regioner tillsammans jobbar för att åtskilja enskilda ansvar och därigenom hitta
791 lösningar på problemet. När det gäller politikens roll är det främst de ekonomiska aspekterna som
792 har en avgörande betydelse. Centerpartiet fastslår idag en grundläggande riktning för vilken väg
793 kulturskolan ska ta, men ytterligare riktlinjer och konkreta, tydliga förslag på lösning behöver
794 tillkomma i partiprogrammet för att både underlätta kulturpolitiken men också för att åtminstone i
795 någon mån visa på vår hållbara politiska agenda.

796 Att-sats

797 [10.11.1](#) att Centerpartiet bör verka för att lägga fram detaljerade och tydliga förslag på hur
798 kulturskolan ska kunna möjliggöra tillgängligheten och öka deltagandet för grupper med
799 svårigheter att delta i verksamhet på ett inkluderande och rättvist sätt.

800 Yttrande Distrikt

801 Bifall

802 10.12 Kulturskola för alla

803 **Motionsskrivare:** Agnetha Persson

804 Karlskrona C-krets, BLEKINGE C-dist

805 Ange medmotionär/Motionärer

806

807 Brödtext

808 I Sverige finns det ojämställdhet, fattigdom och segregation som drabbar hårt barn och tonåringar.
809 Deras psykiska ohälsa ökar. Några av dem provar droger, använder våld mot andra o.s.v. Kriminella
810 rekryterar de yngre till sin verksamhet. Åtgärder mot konsekvenser av detta kostar mycket pengar
811 och ger inte alltid gott resultat.

812 Det är viktigt att barn blir engagerade i kreativa aktiviteter. Det kan förse kulturskolor, idrottstrupper
813 o.s.v., men i flesta fall kostar detta pengar för föräldrarna. Inte alla vårdnadshavare har möjlighet att
814 betala. Det är svårt att delta i regelbundna aktiviteter om barnen bor på landsbygden som i städerna.

815 Det behövs fler kulturskolor med flera kurser och dess lärare så väl ute på landsbygden som i
816 städerna.

817 Jag yrkar att stämman beslutar:

818

819 [Att-sats](#)

820 [10.12.1](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen inför gratis utbildningar i kulturskolor.

821 [10.12.2](#) att Centerpartiet verkar för att regeringen tillför flera resurser och åtgärder för utveckling av
822 kulturskolor.

823 [Yttrande Distrikt](#)

824 Det finns cirka 287 (2019) kulturskolor i Sverige som alla drivs av respektive kommun.

825 Nettokostnaden för att driva de här 287 kulturskolorna är 2,75 miljarder kronor Kulturskolorna är

826 väldigt viktiga för att barn ska kunna utveckla sin kreativa förmåga. Distriktsstyrelsen anser att det är

827 viktigt att värna det kommunala självstyret och att den mångfald av aktiviteter som kommunerna kan

828 ordna efter de behov som finns.

829 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att:

830 Avslå Att-sats nr 18.

831 Bifalla Att-sats nr 19.

832

833 [10.13 Forn- och kulturlämningar - staten bör ta över betalansvaret för
834 arkeologiska utgrävningar](#)

835 **Motionskrivare:** Nichlas Hägvide

836 Arboga C-krets, VÄSTMANLAND C-dist

837 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

838 Hans Ivarsson (Arboga)

839 [Brödtext](#)

840 Forn- och kulturlämningar är en viktig del av Sveriges historia och kulturarv. Det är en rikedom som vi

841 alla tillsammans ska vårda och bevara för kommande generationer. För att kunna bevara och skydda

842 våra forn- och kulturlämningar är det nödvändigt med arkeologiska utgrävningar som kan ta vara på

843 och fastställa deras eventuella betydelse. Idag är det markägaren som får betala för sådana

844 arkeologiska utgrävningar, vilket kan leda till ojämlikhet och en bristande skyddsnivå för forn- och

845 kulturlämningar som inte befinner sig på mark som ägs av staten eller kommunen.

846 Eftersom det är i samhällets intresse att bevara och skydda forn- och kulturlämningar för framtida

847 generationer är det rimligt att staten tar över betalansvaret för arkeologiska utgrävningar av forn-

848 och kulturlämningar. Det som är gemensamt ska bekostas gemensamt. Markägaren ska inte längre

849 behöva betala för arkeologiska utgrävningar av forn- och kulturlämningar på sin mark. I stället bör

850 kostnaderna fördelas på hela samhället, genom exempelvis statliga bidrag eller anslag. Förslaget

851 bygger på en liberal syn på äganderätt och ansvar. Genom att fördela kostnaderna på hela samhället

852 säkerställer vi också en jämn och rättvis behandling av alla forn- och kulturlämningar i Sverige.

853 Vi förslår att stämman beslutar att:

854 · Arbeta för ett helt och hållet förstatligande av finansiering av arkeologiska utgrävningar på
855 privat mark, genom exempelvis statliga anslag eller bidrag.

856 [Att-sats](#)

857 [10.13.1](#) att Centerpartiet arbetar för ett helt och hållet förstatligande av finansiering av arkeologiska
858 utgrävningar på privat mark, genom exempelvis statliga anslag eller bidrag.

859 [Yttrande Distrikt](#)

860 När en markägare eller byggherre ska bygga styr ofta två parametrar detta bygge, dvs tid och pengar.
861 Det finns här därför en risk att när en byggherre råkar på en fornlämning att helt enkelt gräver bort
862 denna för att undvika både en kostnad och försening. Bortsett från förseningen kan en utgrävning för
863 den enskilde få stora konsekvenser i form av kostnader som kan göra att anläggningen inte blir av
864 eller att kostnaderna blir orimliga.

865 Det är ett samhällsintresse att ta tillvara dessa fornlämningar på bästa sätt och kostnaderna bör
866 därför tas av stat eller kommun.

867 **Distriktsstämman föreslår partistämman besluta**

868 att Centerpartiet arbetar för ett helt och hållet förstatligande av finansiering av arkeologiska
869 utgrävningar på privat mark, genom exempelvis statliga anslag eller bidrag.

870 [10.14 Ekonomiskt stöd för att förebygga stillasittande ungdomar.](#)

871 **Motionskrivare:** Helena Richardsson

872 GÖTEBORGS C-krets, GÖTEBORGS C-dist

873 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

874

875 [Brödtext](#)

876 Sveriges barn och unga blir allt mer stillasittande med alla de risker för psykiskt och fysiskt
877 välbefinnande som det medför.

878 Jag föreslår därför att Centerpartiet ska verka för att bredda och förstärka eller skapa ett bättre
879 system än FAR, fysisk aktivitet på recept, så att en större bredd av aktiviteter kan komma ifråga.
880 Detta gör att fler kan få möjlighet att hitta vad som passar just dem med alla varierande intressen
881 och förmågor. Det blir allt viktigare i en värld av utanförskap och isolering - att finna sina likar, i vilket
882 sammanhang den än må vara. Därför behöver vi satsa mycket mer på att få ut unga i aktiviteter. Vi
883 kan inte lägga allt fokus på ideella föreningar när det gäller detta, eftersom det finns många fler
884 sammanhang än i den ideella idrottshallen som aktiviteter kan skapas och kännas viktiga. Inte heller
885 är det alltid styrelsen för en ideell förening som skapar just din önskade aktivitet. Jag förslår därför
886 att barn och unga själva ska få en "friskvårdsanslag" att spendera som de själva önskar i en aktivitet
887 som de själva väljer fritt, musik, turridning, klättring eller något annat.

888 [Att-sats](#)

889 [10.14.1](#) att centerpartiet verkar för att bredda och förstärka FAR så att även lite dyrare aktiviteter
890 kan komma ifråga på ett rimligt sätt.

891 [10.14.2](#) att centerpartiet tar fram ett förbättrat förslag till system som ger ökade möjligheter för barn
892 och unga att komma ut i aktiviteter som de själva får välja, typ ett friskvårdsbidrag för unga.

893 [10.14.3](#) att centerpartiet öppnar för att även andra arrangörer än ideella föreningar kan få stöd för
894 att erbjuda bra aktiviteter för barn och unga.

895 Yttrande Distrikt

896 Avslag

897 [10.15 Barns rätt till sin röst](#)

898 **Motionsskrivare:** INGER Fredriksson

899 Katrineholm kommunkrets C-kret, Sörmland C-dist

900 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

901 Hanna Lindahl, Strängnäs

902 [Brödtext](#)

903 Sverige har en lång tradition av körsång och allsång och körsången är fortfarande landets största
904 folkrörelse. Men i en inventering kring körsångande i Svenska kyrkan som publicerades 2019 kunde
905 man se att sången i barn och ungdomsåldern minskat. Det är när man är barn som förmågan att styra
906 och använda sin röst grundläggs, så tendensen är oroande.

907 Den svenska skolan och förskolan har alldeles för liten kunskap om hur man tar vara på det
908 instrument som alla barn bär med sig (sångrosten), och som är så viktigt att vårda ur flera
909 synpunkter. Barnen ska använda sina röster varenda dag ge nom hela livet. De människor som skall
910 arbeta med barn i offentlig verksamhet behöver ha kunskap i "den växande rösten" och hur man
911 arbetar med barn och sång. De behöver också ha praktisk erfarenhet från detta i sin utbildning.
912 Barnen har naturligtvis också rätt att få uppleva sångens alla övriga utvecklande sidor, som t.ex. att få
913 uppleva sångglädje, att kunna förkovra sig i ämnet, få stärkt självkänsla och tillgång till sångens
914 "sociala" sammanhang. Detta blir inte självklart, om sångupplevelsen blir en besvikelse för barnet.
915 Sången och rösten är dessutom mycket viktig när man förstärker inläringen utifrån estetiska
916 lärprocesser.

917 [Att-sats](#)

918 [10.15.1](#) att Centerpartiet verkar för att stärka barns rätt till sång i skola och förskola genom
919 utbildning för lärare och förskollärare.

920 [10.15.2](#) att Centerpartiet verkar för att kulturpengar viks för insatser kring barnkörsatsningar.

921 Yttrande Distrikt

922 Motionärerna lyfter upp en viktig fråga. Barn och unga behöver ha tillgång till sin röst ur många olika
923 aspekter. Att kunna samtala i större grupper eller presentera sina åsikter för hela klassen är viktigt
924 för självkänslan. För att klara av att använda rösten är sången ett perfekt redskap även för det.

925 Precis som motionärerna föreslår tycker distriktsstyrelsen att det är viktigt att sången får större plats
926 och att pedagogerna i skolorna får kunskap om hur de kan arbeta med sången och rösten som
927 redskap i undervisningen. Sörmlands distriktsstyrelse föreslår distriktsstämman besluta att föreslå
928 partistämman att bifalla båda attsatserna.